

2025/2565

2025 12 16

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/2565

2025 m. gruodžio 15 d.

kuriuo remiama Jungtinių Tautų veiksmų programa dėl šaulių ir lengvųjų ginklų visais aspektais ir Pasaulinė šaudmenų sistema

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2018 m. lapkričio 19 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – ES ŠLG strategija), kurioje nustatytos Sąjungos veiksmų šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) srityje gairės. ES ŠLG strategijoje JT veiksmų programa dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (toliau – JT veiksmų programa) laikoma pasauline kovos su neteisėtų ŠLG keliama grėsme sistema ir remiamas visapusiškas bei veiksmingas jos įgyvendinimas nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu lygmenimis;
- (2) 2022 m. spalio 17 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2022/1965 ⁽¹⁾, kuriuo toliau užtikrinama Sąjungos parama JT veiksmų programai. Sprendimu (BUSP) 2022/1965 ir teikiant kitą atitinkamą ES paramą JT nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA), jo regioniniai centrai ir įgyvendinantieji partneriai sugebėjo įgyvendinti projektus, kuriais siekiama kovoti su neteisėta ŠLG bei šaudmenų prekyba Afrikoje, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione, Lotynų Amerikoje ir Karibuose;
- (3) 2024 m. birželio 28 d. Ketvirtojoje JT veiksmų programos ir Tarptautinio dokumento, įgalinančio valstybes laiku ir patikimai nustatyti bei susekti neteisėtus šaulių ir lengvuosius ginklus (toliau – Tarptautinis sekimo dokumentas), peržiūros konferencijoje valstybės bendru sutarimu priėmė į ateitį orientuotą baigiamąjį dokumentą. Valstybės bendrai susitarė dėl būdų, kaip toliau kovoti su neteisėtais ŠLG, be kita ko, sudarant naują Valstybių vadovaujamą neribotos sudėties techninių ekspertų grupę, kuri nagrinėtų pokyčius ŠLG gamybos, technologijų ir projektavimo srityse, dėl ŠLG kontrolės, kuri orientuota į lyčių lygybę, gerinimo ir jaunimo dalyvavimo ŠLG kontrolės procesuose didinimo;
- (4) 2025 m. birželio 27 d. valstybių parengiamajame susitikime dėl Pasaulinės viso įprastinių šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo sistemos buvo priimtos rekomendacijos dėl pasirengimo 2027 m. valstybių susitikimui ir dėl veiksmingo Pasaulinės viso įprastinių šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo sistemos įgyvendinimo proceso ir sąlygų, įskaitant rekomendacijas JT sekretariatui, kurio viena iš tarnybų yra UNODA;
- (5) 2025 m. balandžio 14 d. Taryba priėmė išvadas dėl ginklų eksporto kontrolės, kuriose, be kita ko, numatoma stiprinti daugiašalius išpareigojimus, pavyzdžiui, JT veiksmų programą, Tarptautinį sekimo dokumentą ir Pasaulinę viso įprastinių šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo sistemą, ir skatinti techninį įgyvendinimą tokiomis priemonėmis kaip atsargų valdymas (be kita ko, remiant trečiųjų valstybių gebėjimų stiprinimą), registravimas, perdavimo kontrolė ir atsekamumas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Laikantis ES ŠLG strategijos, šio sprendimo tikslas – sumažinti neteisėtų ginklų ir šaudmenų paplitimą ir užkirsti kelią jų pražūtingoms pasekmėms žmonėms. Tai bus pasiekta:

- a) stiprinant atitinkamas tarptautines sistemas ir pasaulines politikos sistemas ir
- b) pasaulines politikos sistemas paverčiant veiksmais, tuo tikslu remiant daugiašalius procesus, regioninį bendradarbiavimą ir tikslingą nacionalinę paramą, kurie padės kovoti su neteisėtais ŠLG ir šaudmenimis, kartu padedant užkirsti kelią ginkluotam smurtui ir konfliktams.

⁽¹⁾ 2022 m. spalio 17 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2022/1965, kuriuo remiama Jungtinių Tautų veiksmų programa dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (OL L 270, 2022 10 18, p. 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1965/oj>).

Projektu bus didinamas valstybių ir pilietinės visuomenės organizacijų atsparumas siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai ginklais ir šaudmenimis, kuri yra ginklų nukreipimo pasekmė, ir stiprinti ginklų ir šaudmenų valdymą visame pasaulyje.

2. Pagal 1 dalį šio sprendimo tikslai yra šie:

- a) stiprinti į ateitį ir į veiksmus orientuotus politikos rezultatus atsižvelgiant į Pasaulinę viso įprastinių šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo sistemą, JT veiksmų programą ir Tarptautinį sekimo dokumentą;
- b) remti koordinuotą ir sustiprintą tarptautinių priemonių įgyvendinimą nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygmenimis ir
- c) pasinaudoti ŠLG ir šaudmenų kontrole platesnio masto taikos ir saugumo pastangų kontekste, kad būtų veiksmingiau užkirstas kelias ginkluotam smurtui ir skatinama taika bei vystymasis.

3. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).
2. 1 straipsnyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą vykdo JT nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA).
3. UNODA savo užduotis atlieka vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis ir UNODA sudaro būtinus susitarimus.

3 straipsnis

1. Sąjungos finansuojamam projektui įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 4 399 030,86 EUR.
2. Išlaidos, finansuojamos iš 1 dalyje nurodytos orientacinės sumos, valdomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.
3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji sudaro būtiną finansavimo susitarimą su UNODA. Finansavimo susitarime nustatoma, kad UNODA turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, atitinkantį jo dydį.
4. 3 dalyje nurodytą finansavimo susitarimą Komisija stengiasi sudaryti kuo greičiau po šio sprendimo įsigaliojimo. Ji Tarybai praneša apie visus sunkumus to proceso metu ir finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis atsiskaito apie šio sprendimo įgyvendinimą Tarybai teikdamas reguliarias aprašomąsias ataskaitas, kurias parengia UNODA. Remdamasi tomis ataskaitomis Taryba atlieka vertinimą.
2. Komisija teikia ataskaitas, susijusias su 1 straipsnyje nurodyto projekto finansiniais aspektais.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. Šis sprendimas nustoja galioti suėjus 36 mėnesiams nuo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansavimo susitarimo sudarymo dienos. Tačiau, jeigu per tą laikotarpį toks finansavimo susitarimas nesudaromas, šis sprendimas nustoja galioti suėjus 6 mėnesiams nuo jo įsigaliojimo dienos.

Priimta Briuselyje 2025 m. gruodžio 15 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS

PRIEDAS

Projekto dokumentas

dėl Tarybos sprendimo (BUSP), kuriuo remiama Veiksmų programa dėl šaunųjų ir lengvųjų ginklų ir Pasaulinė šaudmenų sistema

I. BENDRA INFORMACIJA

Šaunųjų ir lengvieji ginklai (ŠLG) bei jų šaudmenys yra pagrindinė smurtinių mirčių konfliktinėse ir nekonfliktinėse situacijose priežastis. Iš tiesų, pasaulyje kas dvi minutes nuo šūvių šauniais ginklais žūsta žmogus.

Tiek ŠLG ir įprastinių šaudmenų paklausa, tiek jų pasiūla didėja dėl geopolitinės įtampos, regioninio nestabilumo ir vis dažnesnių ginkluotųjų konfliktų protrūkių. Ankstesni konfliktai ir politinis netikrumas parodė, jog esama rizikos, kad net ir teisėtai įsigyti ginklai ir šaudmenys bus nukreipti leidimo juos naudoti neturintiems naudotojams, todėl augs nestabilumas toli nuo jų kilmės vietos esančiuose regionuose. Nestabiliomis aplinkybėmis plačiai prieinami ŠLG ir šaudmenys skatina nuolatinį ginkluotą smurtą, organizuotą nusikalstamumą ir trukdo darniam vystymuisi.

Daugialypei neteisėtų ŠLG ir įprastinių šaudmenų problemai spręsti reikia suderintų pastangų tarptautiniu, regioniniu, subregioniniu, nacionaliniu lygmenimis ir vietos lygmeniu, kad būtų užkirstas kelias jų pražūtingai žmogiškai kainai. Esminiai veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią ŠLG nukreipimui ir panaikinti neteisėtą prekybą ŠLG, pripažinti ES strategijoje „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ ir 2025 m. balandžio 14 d. ES Tarybos išvadose dėl ginklų eksporto kontrolės, be kita ko, yra šie: stiprinti daugiašalius įsipareigojimus, pavyzdžiui, JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šauniais ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (toliau – JT veiksmų programa), Tarptautinį sekimo dokumentą (toliau – TSD) ir naująją Pasaulinę viso įprastinių šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo sistemą (toliau – GFA), ir tobulinti techninį įgyvendinimą tokiomis priemonėmis kaip atsargų valdymas (be kita ko, remiant trečiųjų valstybių pajėgumų stiprinimą), registravimas, perdavimo kontrolė ir atsekamumas.

Be to, kaip pripažinta 2024 m. JT valstybių narių priimtame Pakte dėl ateities, praktinės ŠLG ir šaudmenų kontrolės priemonės gali būti naudojamos siekiant užkirsti kelią ginkluotam smurtui ir ginkluotiesiems konfliktams. Šios praktikos integravimas į nacionalines prevencijos strategijas, taikos kūrimo pastangas ir darnaus vystymosi planus padidins valstybių ir bendruomenių atsparumą ir padės kovoti su šių ginklų ir šaudmenų paklausa.

Galimybė daryti pažangą

Įtemptoje daugiašalėje aplinkoje, kurioje sudėtinga daryti pažangą vykdant pasaulinius įsipareigojimus ir bendradarbiaujant nusiginklavimo ir ginklų kontrolės srityse, daugiašalis bendradarbiavimas šauniais ir lengvųjų ginklų bei įprastinių šaudmenų srityje išsiskiria kaip sritis, kurioje daroma pažanga. Pavyzdžiui, 2023 m. JT Generalinė Asamblėja papildė savo tarptautinius nusiginklavimo srities įsipareigojimus patvirtindama GFA – pirmąją specialią priemonę, kuria siekiama mažinti saugos ir saugumo riziką per visą šaudmenų gyvavimo ciklą, kad būtų užkirstas kelias jų nukreipimui bei neteisėtai prekybai jais ir sumažinta neplanuotų sprogimų galimybė.

2024 m. ketvirtojoje JT veiksmų programos ir Tarptautinio sekimo dokumento peržiūros konferencijoje valstybės bendru sutarimu priėmė į ateitį orientuotą baigiamąjį dokumentą. Valstybės bendrai susitarė dėl būdų, kaip toliau kovoti su neteisėtais ŠLG, be kita ko, sudarant naują valstybių vadovaujamą neribotos sudėties techninių ekspertų grupę (toliau – OETEG), kuri nagrinėtų pokyčius ŠLG gamybos, technologijų ir projektavimo srityse, dėl ŠLG kontrolės, kuri orientuota į lyčių lygybę, gerinimo ir jaunimo dalyvavimo ŠLG kontrolės procesuose didinimo.

Valstybės turi galimybių per ateinančius trejus metus toliau skatinti kolektyvinius įsipareigojimus ir paspartinti šių itin svarbių sistemų įgyvendinimą visais lygmenimis ir laikantis ES strateginių kryptų. Pirmasis valstybių susitikimas pagal GFA įvyks 2027 m., o 2026 m. ir 2028 m. pagal JT veiksmų programą bus surengti du kas dvejus metus rengiami valstybių susitikimai, įskaitant pirmąjį OETEG posėdį. Visų šių susitikimų sėkmė priklauso nuo i) gero parengiamojo darbo, įskaitant regioninius susitikimus, kurie yra esminiai derybose sutartų veiksmų elementai, ir ii) įtraukaus ir veiksmingo įvairių valstybių ir organizacijų dalyvavimo užtikrinimo.

Ankstesnių projektų pasiekimų ir poveikio pripažinimas

Neseniai gavę ES paramą, be kita ko, pagal ES Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/1965, JT nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA), jo regioniniai centrai ir įgyvendinantieji partneriai pradėjo teikti daugiasluoksnę paramą valstybėms. Pasinaudodamas unikalia JT galimybe sutelkti atitinkamus subjektus ir jos, kaip atitinkamų tarpvyriausybinių procesų sekretoriato, vaidmeniu, taip pat savo veikla Afrikoje, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione, Lotynų Amerikoje ir Karibuose, UNODA ir jo įgyvendinantieji partneriai galėjo padėti valstybėms stiprinti pasaulines sistemas, kartu taip pat įgyvendinant jas techniniu lygmeniu.

Pavyzdžiui, projektu buvo sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti pasaulinę politiką veiksmų programos kontekste, nes buvo atliktas išsamūs peržiūros konferencijos parengiamieji darbai, pavyzdžiui, surengti keli ekspertų seminarai ir regioniniai parengiamieji susitikimai, kuriais buvo užtikrinta, kad būtų nustatyti ir suderinti nacionaliniai ir regioniniai prioritetai. Dėl šių išankstinių pokalbių derybos Konferencijoje buvo veiksmingesnės ir sklandesnės, todėl galiausiai buvo parengtas bendru sutarimu paremtas baigiamasis dokumentas.

Regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis vykdant projektą buvo sudarytos palankesnės sąlygos regioniniam bendradarbiavimui, įskaitant Centrinės Amerikos ir Dominikos Respublikos veiksmų gairių dėl neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis ir jų platinimo prevencijos parengimą, ir gerokai išplėsti nacionaliniai pajėgumai ŠLG kontrolės srityje. Buvo surengti specializuoti mokymai kovos su neteisėta prekyba ginklais srityje Salvadore, Gvatemaloje, Kolumbijoje ir didinami nacionalinių kontaktinių centrų Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione pajėgumai, todėl buvo pateikta daugiausia per dešimtmetį nacionalinių ataskaitų dėl veiksmų programos. Šri Lankoje buvo pastatytos ginklų saugyklos siekiant padidinti atsargų saugumą, o pareigūnams buvo surengti mokymai ginklų valdymo klausimais. Papua Naujojoje Gvinėjoje, kur neteisėtų ŠLG kiekis visu projekto laikotarpiu toliau didėjo ir kėlė iššūkių, UNODA pateikė techninės rizikos vertinimus ir padėjo rengti nacionalinį veiksmų planą dėl ŠLG. Gambijoje ir Burundyje vykdant projektą buvo remiamas ŠLG nacionalinių veiksmų planų rengimas, Burundyje buvo suremontuotos sugedusios ženklavimo mašinos, o Kongo Demokratinėje Respublikoje buvo teikiama tikslinė pagalba neteisėtų ŠLG atsekamumo srityje. Be to, buvo pradėta naudoti modulinio šaulių ginklų kontrolės įgyvendinimo kompendiumo (MOSAIC) įsivertinimo priemonė⁽¹⁾, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų peržiūrėti ir patobulinti ŠLG sistemas tokiose srityse kaip ženklavimas, atsekamumas ir atsargų valdymas.

Vykdamas projektą taip pat buvo sustiprintas lyčių aspekto integravimas į ŠLG kontrolę pasitelkiant regioninį koordinavimą, seminarus ir nacionalinius mokymus. Šių pastangų rezultatas – lyčių aspekto integravimas į nacionalinius veiksmų planus ir lyčių bei ŠLG specialistų institucinis keitimasis informacija. Nors pasaulinė finansinė parama pilietinės visuomenės organizacijoms projekto laikotarpiu sumažėjo, įgyvendinant projektą pavyko išlaikyti ir išplėsti svarbų bendruomenėmis grindžiamą angažavimąsi vykdant tikslines advokatavimo kampanijas, visuomenines iniciatyvas ir pilietinės visuomenės organizacijoms dalyvaujant daugiašaliuose susitikimuose.

Projektas, parengtas remiantis pasitvirtinisiais metodais, kartu atsižvelgiant į naujas tendencijas

Vykdamas ankstesnį projektą pasiekti laimėjimai, užmegztos partnerystės ir įgautas pagreitis bus pagrindas kitam etapui, nes pagrindiniai struktūriniai ir strateginiai komponentai išliks tie patys. Lyčių aspekto integravimas tebėra vienas iš pagrindinių principų, taip pat išsaugotos partnerystės su pilietinės visuomenės ir specializuotomis organizacijomis, pavyzdžiui, Tarptautiniu veiksmų dėl šaulių ginklų tinklu (IANS) ir Jungtinių Tautų Nusiginklavimo tyrimų institutu (UNIDIR). Vykdamas šį projektą taip pat išsaugomas jo ir kitų ES finansuojamų projektų papildomumas, daugiau dėmesio skiriant techninio įgyvendinimo sinergijoms su kitomis iniciatyvomis, be kita ko, tomis, kurias įgyvendina UNDP-SEESAC, OAS, LAS, ESBO, Ženevos tarptautinio humanitarinio išminavimo centro Šaudmenų valdymo patariamoji grupė (ŽTHIC ŠVPG), Centrinės Afrikos Respublika (CAR) ir Šaulių ginklų apžvalgos mechanizmas (SAS), taip pat su pastangomis, susijusiomis su Sutartimi dėl prekybos ginklais, kurioms vadovauja BAFA ir „Expertise France“, ir su EMPACT.

Naujajame projekto etape įtraukiami ir nauji elementai. Visų pirma išplečiama teminė aprėptis, kad ji apimtų tiek GFA, tiek Pakta dėl ateities. Šiame etape daugiau dėmesio skiriama technologiniams pokyčiams ŠLG srityje, pripažįstant jų kintantį poveikį tiek dėl iššūkių, tiek dėl galimybių ginklų kontrolės srityje. Be to, vykdant šį projektą didinama ŠLG ir šaudmenų kontrolės integracija į platesnes prevencijos ir taikos kūrimo pastangas, jį suderinant su visapusišku požiūriu į tvarią taiką ir vystymąsi. Galiausiai išplečiama projekto geografinė aprėptis, kad jis apimtų ne tik Afriką, Aziją ir Ramiojo vandenyno regioną, Lotynų Ameriką ir Karibų, kuriuos apėmė ankstesnis projektas, bet ir Artimuosius Rytus bei Šiaurės Afriką.

⁽¹⁾ Vertinimo priemonė yra pagal ES Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/1965 sukurta programinės įrangos priemonė, skirta padėti atlikti vertinimą remiantis gerosios praktikos kriterijais tokiose srityse kaip ŠLG atsargų valdymas, ženklavimas ir atsekamumas.

II. PROJEKTO TIKSLAI, REZULTATAI IR VEIKLA

Pagrindinis projekto tikslas – sumažinti neteisėtų ginklų ir šaudmenų paplitimą ir užkirsti kelią jų pražūtingai žmogiškajai kainai, stiprinant atitinkamas tarptautines sistemas. Tai bus pasiekta stiprinant pasaulines politikos sistemas ir paverčiant jas veiksmais, tuo tikslu remiant daugiašalius procesus, regioninį bendradarbiavimą ir tikslinę nacionalinę paramą, padedant kovoti su neteisėtais ŠLG ir šaudmenimis, kartu padedant užkirsti kelią ginkluotam smurtui ir ginkluotiesiems konfliktams. Projektu bus didinamas valstybių ir pilietinės visuomenės organizacijų atsparumas siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai ginklais ir šaudmenimis, kuri yra ginklų nukreipimo pasekmė, ir stiprinti ginklų ir šaudmenų valdymą visame pasaulyje.

Šis tikslas bus pasiektas taikant galutinės grandies ir pradinės grandies metodus vietos, nacionaliniu, subregioniniu, regioniniu ir pasauliniu lygmenimis pagal tris ramsčius, kad būtų pasiekti šie tarpiniai tikslai:

- 1) stiprinti į ateitį ir į veiksmus orientuotus politikos rezultatus pagal JT GFA, JT veiksmų programą ir TSD;
- 2) remti koordinuotą ir sustiprintą tarptautinių priemonių įgyvendinimą nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygmenimis;
- 3) pasinaudoti ŠLG ir šaudmenų kontrole platesnio masto taikos ir saugumo srities pastangų sistemose, kad būtų veiksmingiau užkirstas kelias ginkluotam smurtui ir palaikoma taika bei vystymasis.

Numatomi kompleksiniai rezultatai yra šie:

- geresnis veiksmų koordinavimas su atitinkamomis organizacijomis, be kita ko, įgyvendinant kitus ES finansuojamus projektus,
- sustiprintas pilietinės visuomenės angažavimasis visais lygmenimis,
- į visą projekto veiklą integruotas lyčių aspektas.

1 tikslas. Stiprinti į ateitį ir į veiksmus orientuotus politikos rezultatus pagal JT GFA, JT veiksmų programą ir TSD.

1.2. Rezultatai

- Valstybės narės yra gerai informuotos apie GFA tikslus ir priemones, todėl geriau pasiruošiama dalyvauti ir pateikti savanoriškas pradines apžvalgas prieš pirmąjį valstybių susitikimą GFA klausimu.
- Valstybės narės ir atitinkami suinteresuotieji subjektai pagerino technines žinias ir pajėgumus, susijusius su veiksmų programos ir TSD įgyvendinimu ir ŠLG gamybos, technologijų bei projektavimo pokyčiais, todėl kas dvejus metus rengiami labiau informacija pagrįsti valstybių susitikimai ir OETEG svarstymai. Dalyvavimas tarpyvrausybinuose procesuose dėl ŠLG ir šaudmenų yra įtraukus ir juose atstovaujama paveiktoms valstybėms bei įvairiems suinteresuotiesiems subjektams.

1.3. Veikla

1.3.1. Pasaulinė šaudmenų sistema: regioniniai susitikimai rengiantis pirmajam valstybių susitikimui

Prieš pirmąjį valstybių susitikimą dėl GFA 2027 m. surengiami keli regioniniai parengiamieji susitikimai, kad valstybėms ir regioninėms organizacijoms būtų suteikta platforma konkrečiam regionui būdingiems šaudmenų valdymo iššūkiams ir prioritetams nustatyti. Ypatingas dėmesys bus skiriamas pasirengimo 2026 m. pateikti savanoriškas pradines apžvalgas rėmimui. Pirmininkui bus pateikta apibendrinamoji ataskaita, kurioje bus išdėstyti svarbiausi susitikimų diskusijų punktai, naudotini svarstymuose. Kiekvienas susitikimas taip pat padės gilinti žinias apie praktinį nacionalinio masto įgyvendinimą regioniniame kontekste.

Subregionų šalys	Regioninis centras	Orientacinė vieta
Karibai Lotynų Amerika	UNLIREC	Virtualiai (du susitikimai)
Pietų Azija Pietryčių Azija Vidurinė Azija Šiaurės Rytų Azija Ramiojo vandenyno regionas	UNRCPD	Katmandu, Nepalas (vienas susitikimas)
Artimieji Rytai Šiaurės Afrika	UNRCPD ir UNREC	Dėl vietos dar nenuspręsta (vienas susitikimas)
Rytų Afrika Pietų Afrika Vakarų Afrika Centrinė Afrika	UNREC	Dėl vietų dar nenuspręsta (du susitikimai)

1.3.2. Į veiksmus orientuotų rekomendacijų, kuriomis remiamas pirmasis valstybių susitikimas dėl pasaulinės šaudmenų sistemos 2027 m., parengimas

Organizuojamos kelios virtualios ekspertų apskritojo stalo diskusijos, o kiekvienos apskritojo stalo diskusijos išvados ir rekomendacijos bus išverstos ir paskelbtos internete, kad valstybės galėtų jas apsvastyti prieš valstybių susitikimą. Šios ataskaitos taip pat bus pristatytos ir aptartos regioniniuose rengiamuosiuose susitikimuose ir galėtų būti naudingos valstybių svarstymams būsimų vyriausybinių techninių ekspertų susitikimų temomis.

1.3.3. Ekspertų internetiniai seminarai, skirti esminiam turiniui generuoti ir regioniniams pajėgumams, susijusiems su ŠLG gamybos, technologijų ir projektavimo pokyčiais, stiprinti

Valstybių vadovaujama neribotos sudėties techninių ekspertų grupė (OETEG) ŠLG technologijų, gamybos ir projektavimo pokyčių klausimais bus sušaukta tą savaitę, kurią 2026 m. ir 2028 m. vyks kas dvejus metus rengiami valstybių susitikimai; jai bus pavesta parengti bendru sutarimu pagrįstas rekomendacijas, kad valstybės ne vėliau kaip 2030 m. jas apsvastytų veiksmų programos politinio proceso kontekste. Siekiant patenkinti valstybių ir pirmininko poreikius laikotarpiu tarp sesijų, bus rengiami regioniniai ir pasauliniai virtualūs internetiniai seminarai ekspertams ir diplomatom, kad būtų generuojamos žinios, stiprinami pajėgumai ir teikiama informacija, reikalinga rengiant rekomendacijas.

1.3.4. Parama besivystančių arba labai paveiktų valstybių dalyviams, kad jie galėtų dalyvauti svarbiausiuose tarpyvyriausybiniuose susitikimuose ŠLG ir šaudmenų klausimais

Daugelio besivystančių šalių arba šalių, kurioms ŠLG ir šaudmenys daro didelį poveikį, atstovai dažnai negali dalyvauti Niujorke vykstančiose konferencijose. Atrinktų šalių rėmimo programa sudarys sąlygas dalyvauti įvairesniems dalyviams, o taip bus praturtinti svarstymai 2027 m. GFA valstybių susitikime ir prireikus kituose susitikimuose pagal JT veiksmų programą.

Dalyvius nustatys UNODA, įskaitant jo regioninius centrus, remdamasis nustatytais kriterijais, kad būtų užtikrintas įvairių dalyvių dalyvavimas. Parama apims pajėgumų stiprinimo komponentą, skirtą žinioms apie esminį diskusijų turinį gilinti, taip pat dalyvavimo politiniame procese įgūdžiams ugdyti, ir tinklaveikos komponentą, skirtą dalyviams suburti. Kai aktualu, teikiant paramą bus svarstoma galimybė pasitelkti JT teikiamas stipendijas ŠLG ir šaudmenų srityje. Teikiant paramą pirmenybė bus teikiama lygiateisiam, visapusiškam ir veiksmingam moterų dalyvavimui.

1.3.5. Didesnis pilietinės visuomenės dalyvavimas pasauliniuose tarpvyriausybiniuose procesuose

Prieš GFA valstybių susitikimą ir kas dvejus metus rengiamą valstybių susitikimą dėl veiksmų programos, įskaitant OETEG susitikimą, IANSA parengs medžiagą, įskaitant pilietinės visuomenės dalyvavimo prioritetų ir strategijų koordinavimo vadovą. Be to, bus vykdoma pilietinės visuomenės, įskaitant jaunimo atstovus, dalyvavimo susitikimuose rėmimo programa.

1.4. Rezultatai

- i. Surengiama iki šešių (6) GFA regioninių parengiamųjų susitikimų.
- ii. Prieš 2027 m. valstybių susitikimą dėl GFA surengiama iki keturių (4) virtualių ekspertų apskritojo stalo diskusijų šaudmenų klausimais.
- iii. OETEG laikotarpiu tarp sesijų surengiama iki aštuonių (8) pasaulinių ir regioninių virtualių ekspertų internetinių seminarų.
- iv. Paremiama iki penkiolikos (15) dalyvių iš besivystančių arba labai paveiktų valstybių, kad jie galėtų dalyvauti politinėse konferencijose.
- v. Pilietinės visuomenės organizacijų rėmimo programa ir joms skirtas vadovas, kuriais siekiama didinti atstovavimą ir svarų indėlį į veiksmų programos ir GFA procesus.

2 tikslas. Remti tarptautinių priemonių koordinavimą ir geresnį įgyvendinimą nacionaliniu, subregioniniu ir regioniniu lygmenimis.

2.2. Rezultatai

- Geresnis JT veiksmų programos, TSD ir GFA įgyvendinimas teikiant nacionalinę pagalbą valstybėms ir kuriant patobulintas priemones.
- Geresnis regioninis koordinavimas siekiant sumažinti neteisėtų ŠLG ir šaudmenų kieki.

2.3. Veikla

2.3.1. MOSAIC tobulinimas ir MOSAIC vertinimo priemonės stiprinimas

MOSAIC vertinimo priemonės žinomumas ir naudingumas didinamas ją diegiant ir rengiant įvairių suinteresuotųjų subjektų mokymus, taip pat rengiant papildomus vertinimo kriterijus ir kuriant naujas programinės įrangos komponento funkcijas. Remiantis naudotojų atsiliepimais, MOSAIC vertinimo priemonės vertinimo kriterijų saugykla bus išplėsta, kad apimtų papildomus MOSAIC modulius, taip sudarant sąlygas atlikti vertinimus kitose atitinkamose ŠLG kontrolės srityse. Ši veikla bus įgyvendinama bendradarbiaujant su UNIDIR ir valstybėmis narėmis.

2.3.2. Parama valstybėms siekiant stiprinti JT veiksmų programos / TSD ir pasaulinės šaudmenų sistemos įgyvendinimo pastangas ir bendradarbiavimą

UNRCPD įgyvendinami veiksmai Azijos ir Ramiojo vandenyno regione

- *Parama ASEAN deklaracijai dėl kovos su neteisėtu ginklų gabenimu.* Siekiant sumažinti neteisėtą ginklų ir šaudmenų platinimą ASEAN valstybėse, bus surengta keletas subregioninių seminarų, praktinių seminarų ir darbo sesijų, įskaitant teminius susitikimus, tarpusavio mainus ir vizitus, kad ASEAN deklaracijoje nustatyti politiniai įsipareigojimai virstų įgyvendinamais tikslais, uždaviniais ir rodikliais, kartu taip pat remiant kitus atitinkamus regioninius mechanizmus. Jungtinių Tautų regioninis taikos ir nusiginklavimo Azijoje ir Ramiojo vandenyno šalyse centras (UNRCPD) teiks gaires viso proceso metu, bendradarbiaudamas su atitinkamais regioniniais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir regionines institucijas, pavyzdžiui, ASEAN. Ši iniciatyva bus suderinta su ASEAN vyresniųjų pareigūnų susitikimu tarpvalstybinio nusikalstamumo klausimais ir su kitais atitinkamais regioniniais forumais, kad būtų užtikrinta sinergija ir integracija su esamais mechanizmais. Iniciatyvoje dalyvaus įgyvendinantieji partneriai ir papildomi paramos teikėjai, kad būtų remiamas šis procesas, užtikrinant koordinavimą ir tvarią paramą ASEAN deklaracijos įgyvendinimui. Be to, šia veikla bus skatinama sinergija su kitomis pagrindinėmis sistemomis, pavyzdžiui, ASEAN regioniniu veiksmų planu dėl moterų, taikos ir saugumo, regioninius politinius įsipareigojimus derinant su platesnėmis taikos ir saugumo darbotvarkėmis.

- *Nacionalinių kontaktinių asmenų ir koordinavimo mechanizmų vaidmens pagal JT veiksmų programą ir GFA stiprinimas.* Remiantis ankstesniu UNRCPD darbu kuriant regioninio bendradarbiavimo mechanizmus, pavyzdžiui, Azijos ir Ramiojo vandenyno regiono veiksmų programos nacionalinių kontaktinių asmenų bendruomenę ir 2023 m. pradėtą taikyti Regioninio bendradarbiavimo įprastinės ginkluotės srityje mechanizmą, šia iniciatyva siekiama išplėsti veiksmų programos nacionalinių kontaktinių asmenų bendruomenę, kad ji apimtų vyriausybės pareigūnus, dirbančius GFA srityje.
- *Vertinimai ir šalių viduje teikiama pagalba ne daugiau kaip trijose šalyse.* Nacionaliniu lygmeniu bus teikiama tikslinė pagalba siekiant remti reglamentavimo sistemas, ŠLG ir šaudmenų kontrolės sistemų kūrimą bei valdymą, taip pat paprašius bus teikiama operacinė parama. Ši parama galėtų apimti mokymą, praktinius seminarus, susitikimus, duomenų rinkimą, techninę pagalbą ir (arba) mokslinių tyrimų veiklą ir ją teikiant bus užtikrinta, kad visa veikla būtų orientuota į lyčių lygybę ir įtrauki. Pagal šią iniciatyvą bus padedama ne daugiau kaip trimis paramą gaunantioms valstybėms, įskaitant vieną Artimųjų Rytų šalį, koordinuojant veiksmus su kitais atitinkamais subjektais, ir ji bus katalizatorius, papildantis kitus finansavimo šaltinius, įskaitant SALIENT, UNSCAR ir Sutarties dėl prekybos ginklais savanorišką patikos fondą, kad būtų didinami regioniniai pajėgumai ir stiprinamas ŠLG kontrolės ir šaudmenų valdymo koordinavimas.

UNREC įgyvendinami veiksmai Afrikoje

- *Keturi pagalbos šalies viduje teikiamos pagalbos veiksmai, įskaitant du vertinimus.* Remdamasis įvertinimo misijų ir šalyje teikiamos pagalbos rengiant nacionalinius veiksmų planus ŠLG srityje Burundyje ir Gambijoje rezultatais, Jungtinių Tautų regioninis taikos ir nusiginklavimo Afrikoje centras (UNREC) toliau remis šias dvi šalis joms įgyvendinant nacionalinius veiksmų planus. Be to, centras teiks paramą dar dviem atrinktoms valstybėms stiprinant jų nacionalinius ŠLG kontrolės ir (arba) šaudmenų valdymo pajėgumus. Atrinktos šalys gali gauti pagalbą pasinaudojusios MOSAIC vertinimo priemone ir joms gali būti teikiama techninė parama ir tikslingai stiprinami pajėgumai, kad, remiantis jų poreikių vertinimu, būtų sustiprintas pasaulinių sistemų įgyvendinimas. UNREC teikia pagalbą ne tik ŠLG kontrolės srityje, bet ir šaudmenų valdymo bei paramos GFA įgyvendinimui srityse, įskaitant pagalbą rengiant ir teikiant pradines apžvalgas. Šia pagalba bus skatinama naudotis esamomis šaudmenų vertinimo priemonėmis.
- *ŠLG ir šaudmenų kontrolės specialistų žemyno bendruomenės puoselėjimas.* Remiantis UNREC bendradarbiavimu su įvairiais ŠLG ir šaudmenų srities ekspertais Afrikos žemyne, iniciatyva apims keletą internetinių sesijų nacionalinėms valdžios institucijoms, techniniams ekspertams, pilietinės visuomenės organizacijoms, akademinėi bendruomenei, žemyno bei regioninėms institucijoms ir atitinkamiems JT subjektams. Puoselėjant ŠLG ir šaudmenų srities ekspertų žemyno bendruomenę bus sukurta svarstymų / bendradarbiavimo platforma siekiant i) skatinti tarptautinių, žemyninių, regioninių ir nacionalinių priemonių dėl neteisėtų ŠLG ir šaudmenų valdymo įgyvendinimą, ii) dalytis įgyta patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais siekiant veiksmingai įgyvendinti ginklų kontrolės iniciatyvas ir iii) suformuluoti pagrindines politikos ir į veiksmus orientuotas rekomendacijas siekiant kovoti su sparčiu ŠLG ir šaudmenų platinimu. Pavyzdžiui, gali būti aptartos pagrindinės temos, be kita ko, besiformuojančių technologijų poveikis ŠLG ir švietimas nusiginklavimo klausimais dalyvaujant jaunimui.

UNLIREC įgyvendinami veiksmai Lotynų Amerikoje ir Karibuose

- *Parama rengiant ANDEAN veiksmų gaires.* Andų valstybėms (Bolivijai, Kolumbijai, Ekvadorui ir Peru) skirtų veiksmų gairių parengimas, siekiant padėti įgyvendinti 2024 m. sausio mėn. Andų bendrijos priimtame Sprendime Nr. 922 dėl saugumo pateiktą įgyvendinimo veiksmų planą (*Plan de Acción Resolutivo de la Decisión 922 en materia de Seguridad*). Plane, be kitų prioritetų, numatytas tvirtesnis bendradarbiavimas kovoje su neteisėta prekyba ginklais. Veiklą sudarys subregioniniai seminarai, praktiniai seminarai ir techninės darbo sesijos (įskaitant dokumentų rengimo ir teminius susitikimus). Veiksmų gairės bus rengiamos bendradarbiaujant su Amerikos valstybių organizacijos (OAS) Visuomenės saugumo departamentu ir Andų bendrijos sekretoriatu (*Comunidad Andina, CAN*), papildant veiksmus pagal 2025 m. liepos 16 d. priimtą ES Tarybos sprendimą (BUSP).
- *Šaudmenų ženklavimo praktikos Lotynų Amerikoje ir Karibuose stiprinimas remiant Pasaulinės šaudmenų sistemos įgyvendinimą.* Šaudmenų ženklavimas Lotynų Amerikoje ir Karibuose stiprinamas rengiant regioninį gerosios praktikos leidinį, atnaujinant mokymo medžiagą ir bendradarbiaujant su nacionalinėmis valdžios institucijomis, kad ženklavimo praktika būtų tobulinama, be kita ko, rengiant ženklavimo kursus atrinktose šalyse. Balistikos ir kriminalistikos laboratorijų techniniai pajėgumai stiprinami rengiant specializuotus mokymus ginklų žymų atkūrimo klausimais. Kaip atskira veikla, nacionalinės pastangos kovoti su neteisėta prekyba ginklais ir šaudmenimis ir ją uždrausti gali būti remiamos rengiant tikslius pajėgumų stiprinimo kursus.

2.3.3. Brošiūra ir tikslinė pagalba pilietinei visuomenei ir parlamentų nariams ne daugiau kaip trijose (3) šalyse, susijusi su veiksminga parama nacionalinėms valdžios institucijoms joms įgyvendinant JT veiksmų programą / TSD ir GFA. Atsižvelgiant į labai išplėtotas kai kurių nacionalinių pilietinės visuomenės organizacijų ekspertines žinias klausimais, susijusiais su JT veiksmų programa, TSD ir GFA, ne daugiau kaip trijose šalyse teikiama pagalba šią iniciatyvą pradedančioms įgyvendinti organizacijoms ir parlamentų nariams. Pagalba apima brošiūrą, kuria siekiama remti GFA visuotinimą iš esmės atsakant į klausimą „ką gali padaryti pilietinė visuomenė?“, be kita ko, kaip panaudoti medžiagas ir priemones, kurios parengtos vykdant kitus projektus pagal ES Tarybos sprendimą ir kurias parengė UNODA bei kitos organizacijos partnerės, taip pat kaip remti nacionalinio lygmens ataskaitų teikimą ar tikslų nustatymą. Ši pagalba bus konkretus indėlis siekiant GFA 15 tikslo.

2.4. Rezultatai

- i. MOSAIC vertinimo priemonė atnaujinama įtraukiant papildomų naudotojų patogių funkcijų ir kriterijų, remiantis naudotojų atsiliepimais.
- ii. Mokymai apie MOSAIC vertinimo priemonę ir įvairių suinteresuotųjų subjektų naudojimąsi šia priemone (be kita ko, kiek tai susiję su 2.3.3 veikla, jei įmanoma).
- iii. Azijos ir Ramiojo vandenyno regione:
 - a. Parengiamas ASEAN deklaracijos dėl kovos su ginklų kontrabanda Pietryčių Azijoje veiksmų planas.
 - b. Pagalbos poreikių įvertinimo sesijos ir virtualūs mokymo seminarai nacionaliniams kontaktiniams asmenims.
 - c. Nacionaliniams kontaktiniams asmenims skirto priemonių rinkinio parengimas.
 - d. Vertinimai ir šalių viduje teikiama pagalba ne daugiau kaip trijose šalyse.
- iv. Afrikoje:
 - a. MOSAIC vertinimai ne daugiau kaip dviejose (2) šalyse.
 - b. Techninė šalių viduje teikiama pagalba ne daugiau kaip keturiose (4) valstybėse, siekiant įgyvendinti JT veiksmų programą, TSD ir GFA ir skatinti naudoti esamas priemones.
 - c. ŠLG ir šaudmenų specialistų žemyninė bendruomenė kas ketvirtį rengia sesijas: iš viso 12 internetinių ir mišrių renginių.
- v. Lotynų Amerikoje ir Karibuose:
 - a. Kartu su Amerikos valstybių organizacija ir Andų bendrijos sekretoriatu parengiamos ir priimamos Andų valstybėms skirtos veiksmų gairės dėl neteisėtos prekybos šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis ir jų platinimo prevencijos.
 - b. Parengiamas vienas (1) dokumentas dėl šaudmenų ženklinimo Lotynų Amerikoje ir Karibuose, kuriame išanalizuojami regioniniai iššūkiai, veiksminga praktika ir pateikiamos praktinės rekomendacijos.
 - c. Jungtinių Tautų regioninio taikos, nusiginklavimo ir plėtros Lotynų Amerikos ir Karibų jūros šalyse centro (UNLIREC) ŠLG ženklinimo kursai ir susijusi medžiaga peržiūrimi ir išplečiami, kad apimtų papildomą turinį dėl šaudmenų ženklinimo.
 - d. Lotynų Amerikoje ir Karibuose surengiami ne daugiau kaip keturi (4) fiziniai kursai / praktiniai seminarai šaudmenų ar ŠLG ženklinimo ir (arba) pastangų kovoti su neteisėta prekyba ŠLG ir šaudmenimis stiprinimo klausimais.
 - e. Surengus praktinius ginklų žymių atkūrimo kursus sustiprinami šio regiono balistikos ir kriminalistikos laboratorijų pajėgumai.
 - f. Balistikos ir kriminalistikos laboratorijų pajėgumų stiprinimas surengiant praktinius ginklų žymių atkūrimo kursus, teikiamus bent dviejose (2) Lotynų Amerikos ir (arba) Karibų šalyse.
- vi. Pilietinei visuomenei ir (arba) parlamento nariams skirta brošiūra, siekiant padėti vyriausybėms jų prašymu įgyvendinti JT veiksmų programą, TSD ir GFA naudojantis esamomis priemonėmis; šis bandomasis projektas vykdomas ne daugiau kaip trijose (3) šalyse.

3 tikslas. Pasinaudoti ŠLG ir šaudmenų kontrole dedant platesnio masto taikos ir saugumo srities pastangas, kad būtų veiksmingiau užkirstas kelias ginkluotam smurtui ir palaikoma taika bei vystymasis.

3.2. Rezultatai

- Sustiprinamos bendros pastangos užkirsti kelią ginkluotam smurtui ir palaikyti taiką vykdant ŠLG ir šaudmenų kontrolę.
- Prisidedama prie Pakto dėl ateities įgyvendinimo integruojant ŠLG kontrolę ir šaudmenų valdymą į nacionalinius prevencijos, taikos kūrimo ir darnaus vystymosi veiksmus.
- Sustiprinamos ŠLG kontrolės pastangos, kuriomis atsižvelgiama į lyčių aspektą.
- Sustiprinamas bendradarbiavimas su pilietinės visuomenės organizacijomis ir jaunimu siekiant sumažinti neteisėtą ŠLG bei šaudmenų paklausą ir įgyvendinti Veiksmų programą, TSD ir GFA.

3.3. Veikla

3.3.1. Paramos priemonių rinkinio, skirto ŠLG kontrolei ir šaudmenų valdymui integruoti į prevencijos ir taikos kūrimo veiksmus, parengimas

Bus parengtas paramos valstybėms priemonių rinkinys, skirtas ŠLG kontrolei ir šaudmenų valdymui integruoti į nacionalines prevencijos strategijas, taikos kūrimo veiklą ir vystymosi planus. Į šį priemonių rinkinį bus įtraukti įvairūs produktai, pavyzdžiui, esamų prevencijos ir ŠLG / šaudmenų iniciatyvų bei subjektų analizė; gairės dėl gerosios praktikos stiprinant šių sričių sąsajas; parengiami individualiems poreikiams pritaikomi nacionalinių tikslų pavyzdžiai, kuriais valstybės galėtų pasinaudoti; naujas MOSAIC modulis dėl ginkluoto smurto prevencijos (išverstas bent į dvi kalbas) ir visuotinė informuotumo didinimo bei informavimo veiklos kampanija. Ši medžiaga kartu su kitais atitinkamais turimais ištekliais bus pateikta specialioje ŠLG kontrolei ir šaudmenų valdymui bei taikos palaikymui skirtoje interneto svetainėje, kuri gali būti valstybėms skirtas išteklių centras joms dedant pastangas šioje srityje.

3.3.2. Duomenų apie ŠLG ir šaudmenis rinkimo priemonių rinkinys

Parengiamas valstybėms ir atitinkamoms organizacijoms skirtas priemonių rinkinys, kuriame pateikiama gerosios praktikos pavyzdžių ir gairių dėl pagal socialinę / biologinę lytį, amžių ir negalią suskirstytų duomenų rodiklių ir kintamųjų, susijusių su ŠLG ir šaudmenimis. Šiame priemonių rinkinyje taip pat bus pateiktos gairės dėl etiško duomenų rinkimo ir privatumo, jame bus nurodytas atliktas darbas šioje srityje, įskaitant pagal Sutartį dėl prekybos ginklais numatomą darbą, ir jis gali būti įtrauktas į išteklių centrą.

3.3.3. Afrikos ir AS veiklos gairių dėl lyčių, ŠLG bei šaudmenų parengimas ir paskelbimas

UNREC ir Afrikos Sąjunga parengs veiklos gaires dėl lyčių, ŠLG bei šaudmenų. Tai padės praktiškai įgyvendinti 2023 m. pasirašytą UNODA ir AS bendradarbiavimo matricą ir įgyvendinti pagrindines rekomendacijas, pateiktas 2025 m. surengtuose UNREC praktiniuose seminaruose lyčių ir nusiginklavimo klausimais; juose įvyko pradinės konsultacijos dėl šių gairių ir buvo nustatyta jų aprėptis. Šiame dokumente bus pateiktos gairės dėl to, kaip plėtoti į lyčių lygybę orientuotą ŠLG politikos formavimą ir programavimą, remti visapusišką, lygiateisį ir veiksmingą moterų dalyvavimą priimanč sprendimus dėl ginklų kontrolės ir rengti nacionalinius veiksmų planus, į kuriuos būtų integruotos lyčių ir jaunimo perspektyvos ir poreikiai. Jame taip pat bus pateiktos gairės dėl geriausios praktikos, susijusios su duomenų apie lyčiai atžvalgas ŠLG programas rinkimu, tų programų stebėseną ir vertinimu (tai susiję su 3.3.2 veikla).

3.3.4. Parama neoficialiam jaunimo ekspertų ŠLG ir šaudmenų klausimais tinklui, kad būtų skatinamas jų darbas siekiant užkirsti kelią smurtui ir įgyvendinti atitinkamas pasaulines sistemas

Šia iniciatyva bus puoselėjamas neformalus, jaunimo vadovaujamas ŠLG ir šaudmenų srities ekspertų tinklas, sudarant sąlygas dalytis žiniomis, koordinuoti veiksmus ir stiprinti jų dokumentus bei pozicijas JT remiamoje veikloje, susijusioje su JT veiksmų programa, TSD ir GFA, daug dėmesio skiriant indėliui į smurto prevenciją ir taikos palaikymą. Kai įmanoma, jaunimo ekspertai bus kviečiami dalyvauti projekto veikloje pagal I ir II ramsčius (ex 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 2.3.2 ir 2.3.3 veikla).

3.3.5. Šaunamųjų ginklų prevencijos mokyklose iniciatyva

Informuotumas ir instituciniai gebėjimai spręsti šaunamųjų ginklų buvimo Lotynų Amerikos ir Karibų mokyklose problemą stiprinami rengiant nacionalinius internetinius seminarus, platinant mokomąją medžiagą ir (arba) teikiant specialiai pritaikytą techninę paramą valstybėms, be kita ko, parengiant mokyklų vadovybei skirtas gaires dėl to, kaip užkirsti kelią su šaunamaisiais ginklais susijusiems incidentams ir į juos reaguoti.

3.3.6. Pilietinei visuomenei skirta nedidelių dotacijų programa

Vykdoma pilietinei visuomenei skirta nedidelių dotacijų programa, kad būtų remiamos faktais grindžiamos atitinkamų pilietinės visuomenės organizacijų advokatavimo iniciatyvos, siekiant konstruktyviai įtraukti atitinkamas valdžios institucijas ir visuomenę. Kai kurios nedidelės dotacijos bus skiriamos regioniniams parengiamiesiems susitikimams šaudmenų klausimais (1.3.1 veikla).

3.3.7. Bendradarbiavimas platesniuose taikos bei saugumo ir vystymosi forumuose

Ekspertų dalyvavimas kituose atitinkamuose taikos bei saugumo ir vystymosi forumuose padės skatinti ŠLG ir įprastinių šaudmenų kontrolę siekiant taikos bei saugumo tikslų ir darnaus vystymosi tikslų, įskaitant 5 tikslą (lyčių lygybė ir įgalėjimas) ir 16 tikslą (taikos ir įtraukios visuomenės). Dalyvavimas tokiuose tinkluose, kaip Moterų, taikos ir saugumo ryšių punktų tinklas ir darbo grupės „Pathfinders“ kampanija „Perpus sumažinti pasaulinį smurtą“, leis UNODA išnaudoti sinergijas, kad būtų skatinamas visapusiškas požiūris į taiką ir saugumą, ir nustatyti galimybes bendrauti su platesne bendruomene ŠLG ir šaudmenų kontrolės svarbos siekiant abipusių tikslų tema.

3.4. Rezultatai

i. Išteklių rinkinys, susijęs su ŠLG kontrolės ir šaudmenų valdymo integravimu į prevencijos ir taikos kūrimo pastangas:

- a. iniciatyvų ir subjektų, susijusių su ŠLG / šaudmenimis ir prevencija bei taikos kūrimu, apžvalga.
- b. Gairių dėl gerosios praktikos, taikomos ŠLG kontrolės ir šaudmenų valdymą susiejant su nacionalinėmis prevencijos pastangomis, parengimas, laikantis Pakto dėl ateities ir generalinio sekretoriaus naujosios taikos darbotvarkės.
- c. Individualiems poreikiams pritaikomų nacionalinių tikslų, kuriais gali būti naudojamos nacionaliniuose veiksmų planuose ir strategijose dėl ŠLG, šaudmenų, Moterų, taikos ir saugumo (MTS) darbotvarkės, Jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkės ir prevencijos sistemų, sąrašas.
- d. MOSAIC modulio 02.10 „Šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolė siekiant užkirsti kelią ginkluotam smurtui“ parengimas; jis turi būti išverstas bent į dvi kalbas.
- e. Informavimo ir komunikacijos kampanija, kurioje daugiausia dėmesio skirta ŠLG kontrolės ir šaudmenų valdymo susiejimui siekiant užtikrinti veiksmingą prevenciją ir taikos kūrimą.
- f. Interneto svetainė (išteklių centras), kurioje valstybės turėtų prieigą prie paramos priemonių ir galėtų naudotis paramos galimybėmis integruodamos ŠLG kontrolę ir šaudmenų valdymą į platesnes prevencijos, taikos kūrimo ir darnaus vystymosi pastangas.

ii. Priemonių rinkinio, kuriuo siekiama gerinti duomenų, susijusių su ŠLG ir šaudmenų kontrole ir suskirstytų pagal lytį, amžių ir negalią, rinkimą, paskelbimas.

iii. Afrikos / Afrikos Sąjungos veiklos gairių dėl lyčių, ŠLG bei šaudmenų paskelbimas.

iv. Jaunimo, turinčio patirties prevencijos vykdant ŠLG ir šaudmenų kontrolę srityje, neoficialaus tinklo sukūrimas.

v. Lotynų Amerikai ir Karibams skirta iniciatyva „Šaunamųjų ginklų prevencija mokyklose“, kuri gali apimti informuotumo didinimui skirtus internetinius seminarus, mokomosios medžiagos teikimą ir (arba) techninės paramos teikimą pasirinktai šaliai, susijusiai su gairių mokyklų vadovybei dėl to, kaip užkirsti kelią šaunamųjų ginklų buvimui ir naudojimui mokyklose ir į tai reaguoti, planavimu, conceptualizavimu, rengimu ir baigimu jas rengti.

vi. Dotacijų programa, kuria siekiama įgalinti atitinkamas pilietinės visuomenės organizacijas stiprinti bendruomenės lygmens veiksmus ir jaunimo angažavimąsi, kiek tai susiję su ŠLG kontrole ir šaudmenų valdymu, paveiktose bendruomenėse.

- vii. Tolesnis dalyvavimas Moterų, taikos ir saugumo nacionalinių ryšių punktų tinkle, Saugumo Tarybos neformalioje MTS klausimų ekspertų grupėje ir JT kovos su seksualiniu smurtu, susijusiu su konfliktais, veiksmų tinkle, taip pat darbo grupės „Pathfinders“ kampanijoje „Perpus sumažinti pasaulinį smurtą“.

3. INFORMAVIMO VEIKLA IR PARTNERYSTĖS

Remiantis ankstesniu ES ir UNODA bendradarbiavimu ir pasitelkiant JT pasaulinę telkiamąją galią, projektu bus susieti pagrindiniai JT subjektai, vyriausybės, regioninės organizacijos, pilietinė visuomenė ir mokslo tiriamosios įstaigos.

Projektu bus remiama informacijos ir siūlomos veiklos rezultatų sklaida plačiai ir įvairiai auditorijai. Be to, įtraukiant žiniasklaidą, organizuojant gretutinius renginius ir naudojant žiniatinklio priemones bus vykdoma informavimo veikla visų atitinkamų veiksmų kontekste.

UNODA ir jo įgyvendinantieji partneriai darys ilgalaikį poveikį veiksminga informuotumo didinimo, advokatavimo, informavimo ir partnerysčių veikla. UNODA naudosis įvairiomis komunikacijos priemonėmis, įskaitant tinklalapį, naują informavimo kampaniją, rašytinius pranešimus spaudai, biuletenį „Gelbėti gyvybes“ (angl. *Saving Lives*), pasirinktas socialinės žiniasklaidos priemones, gretutinius renginius ir neformalius informacinius susirinkimus. Visų veiksmų įgyvendinimas bus sekamas taikant stebėsenos ir vertinimo priemones, įskaitant dalyvių apklausas ir atitinkamų darbo grupių reguliarius posėdžius.

UNODA imsis visų atitinkamų priemonių, kad užtikrintų tinkamą Europos Sąjungos įnašą į veiksmus matomumą. Tokios priemonės bus vykdomos atsižvelgiant į Komisijos Komunikacijos apie ES išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovą.

Visu projekto įgyvendinimo laikotarpiu bus užtikrinamas veiksmų koordinavimas su įvairiais partneriais, įskaitant tuos, kurie gauna naudos pagal kitus ES Tarybos sprendimus. UNODA skatins naudoti technines vertinimo, žymėjimo, atsekamumo, fizinio saugumo ir atsargų valdymo priemones, tinkamai atsižvelgiant į tas priemones, kurias finansuoja arba bendrai finansuoja ES.

UNODA toliau propaguos projektą ir jo rezultatus dalyvaudamas atitinkamuose tinkluose, forumuose ar grupėse ir toliau valdys neformalų koordinavimo mechanizmą lyčių ir ŠLG klausimais, kuris buvo sukurtas pagal ankstesnį 2019 m. ES finansuotą projektą.

4. NAUDOS GAVĖJAI

Šis projektas bus naudingas įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, susijusiems su šaulių ir lengvųjų ginklų kontrole ir šaudmenų valdymu. Tai, be kita ko, regioninės organizacijos, nacionalines valdžios institucijas ir (arba) saugumo tarnybos bei gynybos pajėgos, taip pat pilietinė visuomenė, veikianti nacionaliniu ir bendruomenės lygmenimis Afrikoje, Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione, Lotynų Amerikoje ir Karibuose, taip pat Šiaurės Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose. Be to, vykdant šį projektą taip pat bus bendradarbiaujama su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir pilietine visuomene, dirbančiomis prevencijos ir taikos kūrimo srityje, stiprinant abipuses pastangas mažinti ginkluotą smurtą. Kadangi vykdant projektą daug dėmesio bus skiriama įtraukiesniam požiūriui į taiką ir saugumą, jis bus naudingas ir moterims, jaunimui bei kitoms marginalizuotoms grupėms.

5. TRUKMĖ

Bendra numatoma projekto trukmė, įskaitant visą veiklą pagal jo tris ramsčius, bus 36 mėnesiai.

6. ATASKAITŲ TEIKIMAS

UNODA reguliariai rengs ataskaitas pagal suderėtą susitarimą.